

Open Universiteit

PROGRAMMA LANDELIJKEDAG 2025

Rondleiding door Mijnmuseum Heerlen

In het Nederlands Mijnmuseum in Heerlen ontdek je de verschillende facetten van het kleurrijke mijnverleden: zwarte verhalen, gouden tijden, grauwe kanten en kleurrijke perspectieven.

De geschiedenis van de Nederlandse steenkolenmijnbouw wordt, verdeeld over vier verdiepingen, verteld. Op de begane grond ligt de focus op de technische aspecten van de mijnbouw, de eerste etage staat in het teken van de bloeiperiode in de jaren vijftig van de vorige eeuw, toen de mijnbouw haar hoogtepunt bereikte. Een verdieping hoger wordt aandacht besteed aan de negatieve gevolgen van de mijnsluitingen tussen 1966 en 1974, zoals gezondheidsproblemen, werkloosheid en sociale achteruitgang. De bovenste etage richt zich juist op de positieve ontwikkelingen van de 21e eeuw, waaronder de herbestemming van voormalige mijnterreinen met nieuwe economische functies.

Voor meer informatie over het Mijnmuseum, zie: <https://www.nederlandsmijnmuseum.nl/>.

Rondleiding cultureel centrum Schunck

Het Schunck modehuis was een vernieuwend bedrijf dat de durf had om in crisistijd te investeren. Het huidige SCHUNCK, dat zo heet als eerbetoon aan de ondernemer die het Glaspaleis heeft laten bouwen, is nog steeds een vernieuwende en bruisende plek voor iedereen. In plaats van afbreken besloot de Gemeente in 1995 het Glaspaleis te renoveren. Deze klus werd verleend aan architecten Wiel Arets Architects en Jo Coenen. Nu behoort het tot een van de meest invloedrijke gebouwen van de 20e eeuw uitgeroepen door The International Union of Architects. In februari 2015 werd het SCHUNCK Glaspaleis genomineerd als Europees erfgoed. Tegenwoordig is het Glaspaleis, onder de oude naam SCHUNCK, in gebruik als multidisciplinair cultureel instituut met een museum voor moderne en hedendaagse kunst, een centrum voor onderzoek en presentatie op het terrein van architectuur en stedenbouw, dansschool en bibliotheek.

Voor meer informatie over Schunck, zie: <https://schunck.nl/over-schunck>.

Erfgoed/graffiti wandeling door Heerlen

Deze wandeling neemt je mee in de geschiedenis van Heerlen die gerust 'roerig' genoemd mag worden. Van afgelegen dorpje in 1890 tot een van de rijkste steden van Nederland in de jaren vijftig, om twintig jaar later in hoog tempo af te glijden in een diepe afgrond. Op de route door de stad vertellen we de boeiende verhalen achter Heerlen. Naast historische plekken wordt je ook meegenomen langs kunst op straat: street art. Van kleine, verstopte mini-schilderijtjes tot enorme muurschilderingen van internationale kunstenaars... Heerlen zit er vol mee. Door de jaren heen is Heerlen dé street art hoofdstad van Nederland geworden. Aan het einde van deze wandeling kijk je ongetwijfeld op een hele andere manier naar Heerlen.

Lezing Joos Philippens

Journalist Joos Philippens (De Limburger) schreef twee boeken over Heerlen. 'Moderne Tijden', over de hoogtijdagen tijdens de steenkolenwinning en 'Maankwartier, het wonder van Heerlen', over de bouw van het markante stationsgebied als nieuwe stadsicoon. Philippens geeft meteen ook een doorkijk naar de toekomst van de stad. Heerlen werkt op een zeer dynamische maar soms ook riskante manier aan de toekomst. Om zijn inwoners trots te maken op een bijzonder verleden - met Romeinen, ridders en mijnwerkers, wordt de markante geschiedenis steeds beter zichtbaar in de stad. Heerlen krijgt daarmee een nieuwe ziel. Philippens neemt je mee in deze interessante lezing over een stad in transitie.

Voor meer informatie over het werk van Joos Philippens, zie: <https://modernetijden.nl/>.

Boekbespreking The Road to Wigan Pier o.l.v. Herman Simissen

De Engelse schrijver George Orwell (1903-1950) is vooral bekend door zijn boeken Animal Farm (1945) en 1984 (1949). Toch is ook eerder werk van zijn hand buitengewoon interessant, zoals zijn reportages respectievelijk over zijn bezoek aan de Engelse mijnstreek tijdens de economische depressie van de jaren '30, The Road to Wigan Pier (1937); en over zijn betrokkenheid in de Spaanse Burgeroorlog, Homage to Catalonia (1938). In deze lezing gaat de aandacht uit naar The Road to Wigan Pier. Wat was de aanleiding voor dit boek? Wat besprak de auteur zoal? En waarom voegde de uitgever een voorwoord toe, waarin hij afstand nam van de inhoud van het boek?

Voor meer informatie over het boek en de schrijver, zie: https://en.wikipedia.org/wiki/The_Road_to_Wigan_Pier.

Ontdek de nieuwe mastertrack Digitale cultuur, media en communicatie (DCMC) - en praat mee over AI en cultuur!

Ben je benieuwd hoe kunstmatige intelligentie onze wereld verandert, van de zorg en media tot cultureel erfgoed? Tijdens deze workshop maak je kennis met de nieuwe mastertrack Digitale cultuur, media en communicatie. Aan de hand van een actuele casus over AI en cultuur gaan betrokken docenten met jullie in gesprek over de inhoud en opzet van het programma. Wat betekent het als algoritmes mede bepalen wat we zien, lezen en geloven? Hoe beïnvloeden big data onze kijk op de samenleving – en welke risico's schuilen daarin? En waar ligt eigenlijk nog de grens tussen mens en technologie? De mastertrack DCMC brengt inzichten samen uit mediastudies, communicatiewetenschap en Science and Technology Studies (STS) om technologische ontwikkelingen zoals AI en datafificatie te onderzoeken in hun maatschappelijke, culturele en historische context. Tijdens deze workshop krijg je niet alleen een voorproefje van de thema's die centraal staan in de opleiding, maar nodigen we je ook uit om kritisch mee te denken: over technologie, over cultuur, en over de toekomst.

Voor meer informatie over de nieuwe mastertrack, zie: <https://www.ou.nl/studieaanbod/MAKC>.

Workshop LSD (luisteren, samenvatten, doorvragen) o.l.v. Irene Geerts

In deze workshop gaan we aan de slag met oral history interviewen. Hoe help je als interviewer iemand om het eigen verhaal te vertellen, en hoe doe je dat zo dat je ook echt data ophaalt voor jouw onderzoeksvraag? In duo's gaan we aan de slag met een onderzoeksvraag geïnspireerd door het historisch onderzoeksproject Drugs Monologen van prof. dr. Gemma Blok. Je interviewt elkaar over de vraag: hoe heb jij als jongere de jeugd- en uitgaanscultuur rond drank en drugs beleefd? Onderzoekers Gemma Blok en Irene Geerts geven een inkijkje in hoe zij zelf in het project Drugs Monologen zowel klassieke als innovatieve methoden van oral history inzetten.

Let op: in deze workshop komen positieve en negatieve ervaringen met drank en drugs aan de orde.

Zie: www.drugsmonologen.nl.

Workshop: Interviews analyseren o.l.v. Susan Hogervorst

Oral history is het interviewen over het beleefde verleden. Het is dus een methode van onderzoek. Maar de interviews die die methode oplevert, zijn een historische bron. Ook voor interviews als historische bron wordt oral history als aanduiding gebruikt. In deze workshop gaan we samen aan de slag met oral history als historische bron. Hoe kun je als cultuurwetenschapper naar oral history interviews kijken? Wat kunnen die individuele, subjectieve vertellingen nou zeggen over bredere ontwikkelingen en verschijnselen? Als casus nemen we hierbij de interviews die zijn gehouden voor het project Kinderen van de kolonie, over de doorwerking van het mijnverleden in de levens van bewoners of oud-bewoners Zuid-Limburg.

Zie ook <https://www.ou.nl/-/kinderen-van-de-kolonie>.

Cultuurwetenschappen en fascisme o.l.v. Pim Kalkhoven

Ik ben student cultuurwetenschappen (bezig met afronding propedeuse). Een vraag die regelmatig opkomt is of ik in staat ben theorie uit verschillende cursussen met elkaar te verbinden en/of toe te passen op een actueel maatschappelijk thema. In mijn bijdrage probeer ik aan de hand van de cursussen uit de propedeuse in kaart te brengen wat cultuurwetenschappen kunnen vertellen over de wederopstanding van het fascisme. De cultuurwetenschappen bestuderen culturele uitingen, identiteiten, macht en representatie. Ze bieden ons analytische instrumenten om te begrijpen hoe cultuur wordt ingezet als machtsmiddel, propaganda-instrument en identiteitsvormer binnen fascistische regimes. Door kritisch te kijken naar kunst, media, taalgebruik en symboliek kunnen we inzicht krijgen in de manieren waarop fascistische ideologieën zich nestelen in het dagelijks leven en hoe ze bestreden kunnen worden. Tegelijkertijd reflecteren we op de rol van de cultuurwetenschappen. Dit doen we aan de hand van drie hoofdvragen: Wat is fascisme, kun je fascisme tegengaan en hebben cultuurwetenschappen bijgedragen aan de wederopstanding van het fascisme?